

Toelichting Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen.

A. Algemeen.

De bevoegdheid tot vaststellen van deze verordening berust op grond van artikel 150 van de Gemeentewet bij de raad. Daarnaast vereist artikel 35 van de Wet op de lijkbezorging een verordening voor de dagen en uren dat de gemeente gelegenheid moet geven tot begraven.

In de voorliggende verordening zijn vooral beheersmaatregelen opgenomen ter uitvoering van de Wet op de lijkbezorging. De verordening is aangepast omdat er op de begraafplaats Engelmanskamp te Heerde en de begraafplaats te Wapenveld de mogelijkheid geboden gaat worden tot het plaatsen van een asbus in een urnennis. Hiervoor wordt op beide begraafplaatsen een colombarium geplaatst. Ook is de verordening aangepast omdat er verschil was tussen de uitvoeringspraktijk waarin het onderhoud van een graf voor onbepaalde tijd werd afgekocht en de verordening. Uitgangspunt in deze verordening is dat geen ruiming van graven zal plaatsvinden, tenzij hiervoor een wettelijke of andere reden is. Dit wordt toegelicht bij artikel 6. De artikelen in de VERORDENING regelende het beheer en het gebruik van de GEMEENTELIJKE BEGRAAFPLAATSEN gemeente Heerde vastgesteld op 28 januari 2002 die verband hielden met een beperkte termijn zijn in deze verordening niet meer opgenomen. Naast deze verordening heeft het college vastgesteld de Nadere regels voor het beheer en het gebruik van de begraafplaats in de gemeente Heerde.

B. Artikelgewijze toelichting.

Artikel 1 Algemene begripsbepalingen.

Deze bepalingen spreken voor zich.

Rechthebbenden op een eigen graf verkeren nogal eens in de veronderstelling dat zij de grond hebben gekocht waarin wordt begraven. Bedoeld wordt echter niet meer dan het uitsluitend recht tot het doen begraven dan wel tot het doen bijzetten van asbussen.

Artikel 2 Bestemming.

Om te voorkomen dat de beschikbare ruimte te snel vol raakt en uitbreiding noodzakelijk is zijn de begraafplaatsen alleen bedoeld voor overleden personen die bij hun leven behoord hebben tot de werkelijke bevolking van de gemeente Heerde. Zij moeten ingeschreven hebben gestaan in de gemeentelijke basisadministratie. Overleden echtgenoten of levenspartners van bedoelde personen kunnen eveneens in Heerde worden begraven. Alleen in bijzondere gevallen kunnen burgemeester en wethouders een uitzondering maken. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld het overleden kind van een persoon die, in tegenstelling tot dat kind, tot de werkelijke bevolking van Heerde heeft behoord.

Artikel 3 Openstelling begraafplaatsen.

Personen die zich op de begraafplaats bevinden buiten de uren van openstelling voor bezoekers zijn strafbaar. De toegangstijden worden door burgemeester en wethouders bepaald en kunnen, afhankelijk van de omstandigheden, worden gewijzigd.

Artikel 4 Ordemaatregelen.

Steenhouwers en hoveniers moeten zich er steeds van bewust zijn dat hun werkzaamheden storend kunnen zijn voor rouwende nabestaanden en tijdens uitvaartplechtigheden. De toestemming om werkzaamheden op de begraafplaats te verrichten moet vlot aan de steenhouders of anderen kunnen worden gegeven. Daarom hebben burgemeester en wethouders het verlenen van die toestemming onder behoud van hun verantwoordelijkheid opdragen aan de beheerder. Dit is geregeld in de "Nadere regels". De bevoegdheid van de beheerder om personen weg te sturen als zij zich niet aan zijn aanwijzingen houden en de verbodsbepalingen, bieden voldoende mogelijkheden om tegen ongewenste activiteiten op te kunnen treden.

Aan een uitzondering op de regel als bedoeld in het tweede lid onder a bestaat behoefte omdat men soms dichtbij het graf moet kunnen komen met een motorrijtuig. Deze situatie kan uiteraard verschillen per begraafplaats.

Artikel 5 Herdenkingen/onthullingen.

Door te eisen dat de mededeling vijf dagen vooraf moet plaatshebben, kan worden voorkomen dat de plechtigheid samenvalt met een begrafenis.

Bijeenkomsten die het karakter van een plechtigheid te buiten gaan kunnen het karakter hebben van een openbare manifestatie. Hiervan moet vooraf kennisgeving worden gedaan aan de burgemeester volgens de Wet openbare manifestaties (Stb. 1968, 157) en art. 2.1.2.3 van de APV van de gemeente Heerde.

Artikel 6 Opgravingen en ruimen.

In de gemeente Heerde worden de graven niet geruimd. Toch is deze bepaling van belang. De praktijk heeft namelijk aangetoond dat in het geval een opgraving of ruiming om wettelijke redenen (opdracht OM) of andere redenen is vereist de aard van de werkzaamheden met zich mee brengt dat het bezwaarlijk is om toe te staan dat anderen (derden, c.IQ. onbevoegden) hierbij aanwezig zijn.

Artikel 7 Kennisgeving begraven en asbezorging.

Een, liefst schriftelijke, kennisgeving is nodig omdat duidelijk vast moet liggen wat voor graf er wordt gevraagd. Het indentiteitskenmerk is wettelijk verplicht en moet aanwezig zijn op moment van begraven c.q. asbezorging. In de praktijk zijn de beheerders van de begraafplaatsen en een ambtenaar van burgerzaken op zaterdag telefonisch bereikbaar om al vast afspraken te maken over de plaats en het tijdstip van de begrafenis.

Artikel 8 Openen van graven en bijzetten van asbussen.

Het openen van een bestaand graf en het maken van een nieuw graf vereist deskundigheid en ervaring. Er is daarom in principe voor gekozen om de werkzaamheden die hiermee verband houden te laten verrichten door de beheerder en/of het personeel van de begraafplaats. Als de nabestaanden tijdig te kennen geven dat zij bepaalde werkzaamheden zelf willen verrichten zijn de aanwijzingen en de hulp van het personeel van de begraafplaats nodig, in het bijzonder bij het openen en sluiten van het graf. De werkzaamheden kunnen dan door de nabestaanden en het personeel van de begraafplaats samen worden verricht. De nabestaanden kunnen bijvoorbeeld een begin maken. Vervolgens kan het personeel de handelingen verrichten waar ervaring voor nodig is of die van de nabestaanden te zware lichamelijke inspanning vragen.

Artikel 9 Gebruik geluidsmuziekinstallatie.

Het gebruik van een dergelijke installatie moet tijdig bij de beheerder bekend zijn en de geluidsterkte moet dusdanig zijn dat de orde en rust op en in de nabijheid van de begraafplaats is gewaarborgd.

Artikel 10 Over te leggen stukken.

Lid 1.

De wet eist dat er een verlof tot begraven aanwezig is, afgegeven door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Hierbij aansluitend is het gewenst om de beheerder van de begraafplaats een eigen bevoegdheid te geven medewerking aan de lijkbezorging te weigeren, indien niet aan de wettelijke vereisten is voldaan.

Lid 2.

De bezorging van as omvat zowel het bijzetten als de verstrooiing.

Artikel 11 Tijden van begraven en asbezorging

Lid 1.

De wet verplicht tot de mogelijkheid van begraven op iedere werkdag gedurende een bij gemeentelijke verordening te bepalen tijd.

Lid 2.

Er zijn gevallen denkbaar waarin de nabestaanden er een belang bij hebben om op een zon- of feestdag een begrafenis of asbezorging te kunnen doen plaatshebben. In de praktijk is het mogelijk om de begraafplaats alleen in bijzondere gevallen hiervoor open te stellen. Nabestaanden kunnen deze toestemming bijvoorbeeld vragen om godsdienstige redenen. Een bijzonder geval kan zich ook voordoen als de burgemeester toestemming heeft gegeven om een lijk binnen 36 uur te begraven.

Artikel 12 Indeling begraafplaatsen

Om tot een goede indeling te komen worden de begraafplaatsen in vakken verdeeld. Dit is van belang voor de vindbaarheid van elk graf of urnennis. Ook de afmetingen van elk graf moeten vastliggen in verband met de juiste verdeling en de overige voorzieningen.

Artikel 13 Aantal overledenen per graf.

Lid 1.

Begraven moet op voldoende diepte plaatsvinden. Een graf mag echter, mede uit oogpunt van veiligheid, ook weer niet te diep zijn. Daarom is het van belang te bepalen hoeveel overledenen per graf mogen worden begraven. Om rechtsongelijkheid te vermijden moet het begraven van een lijk gelijk gesteld worden aan het begraven van asbussen.

Artikel 14 Uitgifte van graven en asbezorging/volgorde van uitgifte.

Lid 2.

Uit praktisch oogpunt is het noodzakelijk de volgorde van uitgifte van graven in de hand te houden. Een graf zal alleen in bijzondere gevallen buiten de volgorde van ligging worden toegewezen als dit niet bezwaarlijk is voor de situatie, zoals bijvoorbeeld de bodemgesteldheid, op de begraafplaats.

Lid 3.

Het komt nog al eens voor dat ouders van overleden kinderen te kennen geven te zijner tijd bij hun overlijden begraven te willen worden bij hun kind. Tussen het begraven van het overleden kind en het begraven van de overleden ouders zit veelal een geruime tijd. Daarom is het mogelijk om onder bepaalde voorwaarden en afhankelijk van de leeftijd van het kind, aan de wensen van de nabestaande tegemoet te komen.

Artikel 15 Termijnen eigen graven.

Lid 2.

Het recht geldt niet eerder dan nadat het daarvoor de verschuldigde bedrag is betaald.

Lid 3.

Het recht op graf wordt om praktische redenen aan slechts één persoon verleend. Alleen indien daarvoor gewichtige redenen bestaan kan dat ook een stichting zijn (zie verder art. 17, eerste en tweede lid).

Artikel 16 Grafkelders.

De bouw van grafkelders is toegestaan doch in verband met de mogelijkheid van verzakking, veiligheid en sterkte van de constructie moeten hieraan voorwaarden worden verbonden.

Artikel 17 Overschrijving van verleende rechten.

Lid 1.

Het recht op eigen graf kan op verzoek van de rechthebbende worden overgeschreven op naam van de echtgenoot of levenspartner. Tevens kan er voor worden gekozen om het recht

over te schrijven op naam van een bloedverwant tot de derde graad.

Lid 2 t/m 4.

Het is gewenst dat er na overlijden van een rechthebbende een nieuwe rechthebbende wordt aangewezen die de verantwoordelijkheid voor de grafruimte en de daaraan verbonden kosten op zich neemt. Tot aanwijzing van een nieuwe rechthebbende kunnen alleen de personen bevoegd worden geacht die belang hebben bij het graf. Dit zijn in de eerste plaats de bloed en aanverwanten, genoemd in lid 1 van dit artikel. De ervaring heeft geleerd dat het gewenst is om slechts één persoon als rechthebbende te doen aanwijzen (zie ook artikel 15, lid 4).

Lid 4 stelt de termijn op één jaar maar brengt ook tot uitdrukking dat de termijn met de nodige soepelheid zal worden gehanteerd.

Artikel 18 Afstand doen van graven

Dit artikel is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de rechthebbende afstand van het graf kan doen. Op dat moment vervalt het graf weer aan de gemeente.

Artikel 19 Vergunning grafbedekking

De beperkingen hebben voornamelijk betrekking op de materiaalkeuze, te weten duurzame materialen en de maximale afmetingen voor grafbedekkingen. Binnen die afmetingen zijn de betrokkenen in beginsel vrij in de vormgeving van de grafbedekking. De vergunningseis geldt voor de grafbedekkingen op algemene en eigen graven. De grafbedekking zal op punten als vormgeving, constructie en materiaalkeuze aan bepaalde minimumeisen moeten voldoen. Deze eisen zijn nader uitgewerkt in de nadere regels van burgemeester en wethouders. Zij zijn ruim geformuleerd zodat zelden een verzoek om ontheffing zal worden ingediend. De vergunningseis omvat het gedenkteken en de winterharde beplantingen.

Artikel 20 Grafbeplanting

Op het mededelingenbord op de begraafplaats wordt doorlopend algemeen bekend gemaakt hoe wordt gehandeld.

Artikel 21 Tijdelijk wegnemen grafbedekking

Dit kan noodzakelijk zijn in verband met het graven van een graf of het aanbrengen van grafbedekking.

Artikel 22 Onderhoud

De bepalingen in dit artikel spreken voor zich.

Artikel 23 Lijst historische graven en bijzondere grafbedekking.

Graven kunnen van betekenis zijn, hetzij door de overledene die er begraven ligt dan wel alleen door het gedenkteken. De overledene kan voor de plaatselijke gemeenschap van betekenis zijn geweest zodat wellicht de naam nog bij de volgende generatie bekend is. Het gedenkteken kan opvallen door zijn vormgeving en door het materiaal. De lijst die nog dient te worden aangelegd kan tevens een hulpmiddel zijn voor het samenstellen van de monumentenlijst.

Artikel 24 Inrichting register

Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 25 t/m 28 Overgangs- en slotbepaling.

Deze bepalingen spreken voor zich.